

Pinokkió doktor...

Talán kevésbé ismeretes, hogy azt követően, hogy Pinokkió nevelőapjával, Dzsepettó mesterrel közösen szerencsésen megmenekült a cápa bendőjéből, a Tündér igazi kisfiúvá változtatta a fabábút, mivel megmentette édesapját és jól viselkedett. Ahogy cseperedett Pinokkió és elvégezte a meseközépiskolát, úgy döntött, hogy egy helyi hiányszakmát választ, és pszichiáter lesz nagykorában. Pályaválasztásában valószínűleg jelentősen befolyásolhatta az a Carlo Collodi könyvében is említett kora gyermekkori traumatikus élménye, hogy miután nem hallgatott a Szóló Tücsökre és nem ment haza időben, bizonyos gyilkosok felakasztották őt a Vörös Rák fogadónál. Még szerencse, hogy a Kék Hajú Lányka megmentette szegény Pinokkió életét, hiszen három orvost is hivatott hozzá, hogy megtudja él-e, hal-e? A három bölcs orvos természetesen nem értett egyet, és így nem is tudta eldönteni, hogy Pinokkió él, vagy esetleg meghalt. Mindenesetre azt javasolták a Tündérnek, hogy szedessen vele orvosságot. A bábu azonban „csökkent terápiahúséggel” reagált a javaslatra és már kezdettől fogva nem akarta a javasolt gyógyszereket beszélni. De elég is a múltból, azaz Pinokkió orvossá válásának motivációs tényezőiből, fordítsuk inkább figyelmünk hősünk felnőttkori sorsára, azaz arra, hogy milyen kalandok érték őt gyakorló pszichiáterként.

Pinokkió doktor rezidensi évei letöltése után lelkes, szorgalmas szakorvoshoz illően folyamatosan segítette betegeit, akik többnyire korábbi falubeli ismerősei közül kerültek ki. Itt volt például Rézorr mester, aki még fadarab formájában találta meg őt és most alkoholfogyasztási problémái miatt fordult Pinokkió doktorhoz. De betegei közé tartozott maga Dzsepettó is, azaz nevelőapja, akinél az idő múlásával a vascularis demencia diagnózisát állapította meg. Szóló Tücsök urat pedig korábban kényszerbetegséggel, majd egy sajnálatos baleset után - fakalapáccsal fejbeverték - organikus pszichoszindrómával kezelte. Kevésbé népszerű betegei közé tartozott Róka és Kandúr úr, akiknél disszociális személyiségvonásokat vélt felismerni. Örökké pajkos, soha fel nem nőő barátja, Kanóc pedig figyelemzavar, hiperaktivitás felnőttkori problémáival járt kezelésre hozzá.

A lelkiismeretes Pinokkió doktornak munkája során azonban egyre több problémája jelentkezett az orra méreteivel. Azt vette észre ugyanis, hogy ha igyekezett megfelelni Meseország egészségügyi rendelkezéseinek és Meseország mesés társadalombiztosítási szabályainak, akkor folyamatosan nőtt az orra. Azaz, ahhoz hogy betegeinek bizonyos gyógyszereket fel tudjon írni, vagy javasolni tudjon, olyan diagnózisokat kellett adnia Meseország társadalombiztosítási szabályai szerint, amelyek azonnali orrnypúlást garantáltak számára. Az is előfordult néha, hogy betegei közül pszichiátriai osztályra kellett felvenni némelyiket. Ezekben az esetekben is szinte biztos lehetett abban, hogy ismételen növekszik az orra, hiszen az ápolási napokhoz kellett diagnózisokat választania, és vice-versa. De az is előfordult, és ez is az orra rovására ment, hogy csak addig tarthatta betegeit az osztályon, amíg Meseország ápolási napjai engedték. Ennek megfelelően Pinokkió doktor orra csak nőtt és nőtt, és hősünk nem igazán értette, hogyan változtathatna helyzetén. Tudta, hogy ha nem követi Meseország egészségügyi szabályait, a hatóságok „orrolnak” meg rá, ha pedig követi a szabályokat, akkor a betegei vághatják orrba, mert nem igazán érzik, hogy segítene rajtuk. A buridiáni dilemma miatt lógatta is az orrát Pinokkió doktor éppen eleget.

Főnöke látta helyzetét (odafigyelt rá, hiszen más osztályos orvosa nem is volt) és mélyen átérezte Pinokkió doktor szomorúságát, ezért arra gondolt, hogy megpróbálja felvidítani. Kezdetben a Mesekamara segítségével közvetített Óperenciás tengeren túli pszichiáter állásajánlatokat mutatott neki kacsalábon forgó házakkal és királykisasszonyokkal. Később úgy próbált sikerélményt adni kedvenc szakorvosának, hogy arra kérte, írjon egy rangos tudományos közleményt a *Neuropsychopharmacologia Hungarica*-ba saját farmakoterápiás tapasztalatairól. Nagyon megörült Pinokkió doktor, hogy végre megmutathatja Dzsepettó papának, illetve kollégáinak Meseországban és az Óperenciás tengeren túl is, hogy milyen ügyesen kezeli betegeit. Fogta és belevetette magát számítógépes adatbázisába és teljesen megfeledezett azóta is riasztó mértékben növekedő orráról. Lelkesen kezdte elemezni Meseország társadalombiztosítása szerint nyilvántartott betegei adatait, de közben rájött, hogy abba kell hagynia ezt a munkát is, mert már nem fért be a dolgozószobájába az orrától. Sem farmakoepidemiológiai, sem nyomonkövetéses naturalisztikus terápiás hatásvizsgálatokat, de még szindromatológiai

alcsoport elemzéseket sem tudott végezni. Sőt, még farmakogenomikai vizsgálatokra és epigenetikai hatáselemzésekre sem tudta felhasználni varázslatos mennyiségű mese-társadalombiztosítási adatait, mert a számok sehogy sem stimmeltek és nem tükrözték az általa ismert valóságot. Így nem meglepő, hogy minden elemzési kísérletének csak ismételt orrnövekedés lett az eredménye. A végén már ott tartott, hogy már a számítógépének az orra is nőni kezdett. Pinokkió doktor ekkor aztán fogta magát és abbahagyta a tudományoskodást. Megfogadta, hogy többé nem üti bele az orrát ilyen dolgokba és nem hogy a *Neuropsychopharmacologia Hungaricába*, de még a *New Disneyland Journal of Medicine*-be sem fog egy árva kukkot sem közölni. Elhatározása főnökét is igen elszomorította, akinek ambíciói a mesetudományok nagydoktora cím megszerzéséről ezáltal köddé váltak, és már csak az aranyhalal, mint médiummal folytatott, három kívánságos, parapszichológiai kísérleteinek publikálásában reménykedhetett.

Természetesen mindannyian tudjuk, hogy Pinokkió doktor története csak mese és ilyen, validitási problémákkal küszködő egészségügyi nyilvántartás csak Meseországban létezhet. Nekünk szerencsére nincsen szükségünk Tündérekre, hogy segítsenek orrunk megrövidítésében... és a *Neuropsychopharmacologia Hungaricában* is folyamatosan jelennek meg hazai egészségügyi adatbázisokra támaszkodó klinikai farmakológiai elemzések. Vagy talán nem?

KÁLMÁN JÁNOS